

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Graduates' Characteristics based on Thai Qualifications Framework for Higher
Education and Satisfaction towards the Quality of Curriculum in Bachelor's
Degree of Education in Home Economics, Chiang Mai University

สมเกียรติ อินทสิงห์* นัตถ์ อัสปาพอร์น* ศิริกาญจน์ บวรวิศวายศ* และอำนาจ เลิศปัญญาธิกุล*

Somkiart Intasingh, Natad Assapaporn, Sirikarn Borwornwitsawayod and Aumnart Lertpunyakul

* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2557-2560 จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจคุณลักษณะบัณฑิต และความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และ 2) บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
ความพึงพอใจ คุณภาพของหลักสูตร คหกรรมศาสตร์

Abstract

This research was aimed to 1) study graduates' characteristics of Home Economics, Chiang Mai University based on Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF), and 2) study graduates' satisfaction towards the quality of curriculum in Bachelor's Degree of Education in Home Economics Program, Chiang Mai University. Population was 62 graduates who finished their studies in 2014-2017. Research tool was a survey form of graduates' characteristics based on TQF

and graduates' satisfaction towards the quality of curriculum. Means and Standard Deviations were used to analyze data. The research findings showed that 1) graduates had characteristics in accordance with TQF in 6 indicators at a high level, and 2) graduates were satisfied with the quality of curriculum at a high level.

Keywords: Thailand Qualifications Framework, Satisfaction, Quality of Curriculum, Home Economics

บทนำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งแรกในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย โดยจัดการศึกษาในหลายระดับทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยคณะศึกษาศาสตร์เป็นคณะหนึ่งในกลุ่มคณะสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มุ่งผลิตบัณฑิตในสายวิชาชีพครูออกมารับใช้สังคมอย่างต่อเนื่องกว่า 50 ปี รวมทั้งให้บริการวิชาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานด้านการศึกษาของประเทศในหลากหลายบริบท และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาว่า “คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันชั้นนำในการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญทางศาสตร์การสอนแนวใหม่” (Faculty of Education, Chiang Mai University, 2018) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ออกแบบและจัดทำหลักสูตรขึ้นหลากหลายสาขาวิชา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีความพร้อมเป็นไปตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว เพราะหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จะช่วยหล่อหลอมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง (Ornstein & Hunkins, 2014; Boyle & Charles, 2016; Intasingh, et al., 2018)

ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศ พร้อมกับการแข่งขันและพัฒนาบุคคลที่รู้จักการเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำสังคมไทยไปสู่สังคมยุค 4.0 ได้

วิชาชีพครู (Teaching profession) จัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ภาครัฐให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ของการจัดระบบการศึกษาในประเทศ วิชาชีพครูเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (Bostock & Baume, 2016; Brandenburg, McDonough, Burke & White, 2016) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของแต่ละสาขาวิชา (มคอ.1) ขึ้น โดยสายวิชาชีพศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning outcomes) ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละสาขาวิชาจะต้องนำไปเชื่อมโยง (Align) จัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบัน

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยใหม่ ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552) โดยมีปรัชญาของหลักสูตรคือ “การพัฒนามนุษย์เริ่มจากครอบครัวยึดความรู้ทางคหกรรมศาสตร์เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์โดยมุ่งพัฒนาคน และครอบครัวด้วยการจัดการทรัพยากรบุคคลวัสดุและสิ่งแวดล้อมเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลความสำเร็จส่วนบุคคลนำไปสู่ความสำเร็จในครอบครัวชุมชนประเทศและโลก สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์จึงมีความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ให้เป็นครูและบุคลากรทางด้านคหกรรมศาสตร์ที่มีความรู้และความเข้าใจในคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพและมีความเป็นเลิศทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยใช้กระบวนการศึกษาวิจัยตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของตนเองชุมชน และสังคม” และมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือ 1) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพและจัดการศึกษาทางคหกรรมศาสตร์ตามระบบการศึกษา 2) เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะวิชาชีพทางคหกรรมศาสตร์ ทักษะคิดที่ดี

ต่อวิชาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรมในวิชาชีพ และ 3) เพื่อให้บัณฑิตนำความรู้ด้านคหกรรมศาสตร์ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองครอบครัวชุมชน และสังคม

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552) เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปีการศึกษา 2554 มีนักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกมาแล้ว 3 รุ่นจำนวน 62 คน และหยุดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นมา โดยในปีการศึกษา 2562 นี้ ทางสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์จะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่อีกครั้ง เพื่อผลิตครูทางคหกรรมศาสตร์ออกมาใช้สังคมและตามความต้องการของตลาดแรงงานผู้วิจัยในฐานะคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติครอบคลุมผลการเรียนรู้ 6 ด้าน เพื่อพิจารณาถึงประสิทธิผลของหลักสูตรที่ผ่านมา โดยให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง (Self-evaluation) นอกจากนั้นผู้วิจัยยังมีความสนใจที่จะประเมินความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรในภาพรวมโดยพิจารณาทั้งปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร (Intasingh, et al., 2018) เพื่อสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตรในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงจากหลักสูตร เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาประมวลและสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหลักสูตร อันจะนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ให้มีคุณภาพและสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตคหกรรมศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปทบทวนและกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตต่อไป
2. ได้ข้อมูลระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา

คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นประโยชน์ในการนำมาประกอบการพิจารณาจัดสรรสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการวางแผนรายวิชาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ** หมายถึง ระดับการปฏิบัติหรือการแสดงออกของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ 6 ด้าน อิงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่ระบุไว้ใน มคอ.2 ของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

2. **ความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร** หมายถึง ระดับของความชื่นชม พอใจ และเห็นชอบ ของบัณฑิตที่มีต่อผลการดำเนินของหลักสูตรเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร

3. **หลักสูตร** หมายถึง หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552) สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. **บัณฑิต** หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552) ในปี พ.ศ. 2557-2560

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นศึกษาใน 2 ประเด็นหลักคือ คุณลักษณะตามผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุไว้ใน มคอ.2 ของหลักสูตร และความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร โดยอิงตามตัวบ่งชี้ 5.4 ของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (Office of the Higher Education Commission, 2017)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งสำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2560 จำนวน 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตและความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร ประกอบด้วยรายการข้อความ 4 ตอน ให้บัณฑิตประเมินตนเอง (Self-evaluation) และประเมินคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 รายการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ครอบคลุมผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ที่ระบุไว้ใน มคอ.2 ของหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 รายการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะต่อหลักสูตร มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ซึ่งแบบสำรวจนี้ผ่านการตรวจหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญในการสอนคหกรรมศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน พิจารณาเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบว่า มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามและวัตถุประสงค์ (IOC) รายข้อตั้งแต่ 0.60-1.00 ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ (Samuttai, 2015)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลการประเมินตนเองของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ 6 ด้าน และความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (Leekitchwatana, 2014)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด (Very high)
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก (High)
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง (Moderate)
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย (Low)
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด (Very low)

ผลการวิจัย

ตามผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการประเมินตนเองของบัณฑิต เป็นดังนี้

1. คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยมีรายการประเมินคุณลักษณะ

1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม (N = 62)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		แปลผล
	μ	σ	
1.1 ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	4.72	0.45	มากที่สุด
1.2 มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.55	0.57	มากที่สุด
1.3 มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ	4.29	0.67	มาก
1.4 เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.69	0.47	มากที่สุด
รวม	4.56	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตประเมินตนเองว่ามีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.56) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุดลำดับแรกคือ ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.72) ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับมากในลำดับ

ท้ายสุด คือ มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ (ค่าเฉลี่ย = 4.29)

1.2 ด้านความรู้ แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินตนเองด้านความรู้

(N = 62)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		แปลผล
	μ	σ	
2.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	4.28	0.57	มาก
2.2 สามารถวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาทางด้านคหกรรมศาสตร์	4.23	0.67	มาก
2.3 สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีความรู้ในแนวกว้างของงานด้านคหกรรมศาสตร์เพื่อให้เล็งเห็นการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ	4.07	0.69	มาก
2.4 สามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์คหกรรมศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้	4.46	0.59	มาก
รวม	4.26	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตประเมินตนเองว่ามีความรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.26) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุดลำดับแรกคือ สามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์คหกรรมศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ (ค่าเฉลี่ย = 4.46) ประเด็นที่อยู่ในระดับมากในลำดับท้ายสุด คือ สามารถติดตามความก้าวหน้าทาง

วิชาการ และมีความรู้ในแนวกว้างของงานด้านคหกรรมศาสตร์เพื่อให้เล็งเห็นการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ (ค่าเฉลี่ย = 4.07)

1.3 ด้านทักษะทางปัญญา แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินตนเองด้านทักษะทางปัญญา

(N = 62)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		แปลผล
	μ	σ	
3.1 คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ	4.29	0.57	มาก
3.2 สามารถสืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.30	0.56	มาก
3.3 สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4.30	0.58	มาก
รวม	4.30	0.57	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตประเมินตนเองว่ามีทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.30) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากลำดับแรกเท่ากันสองรายการคือ คือ สามารถสืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับ

การแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.30) ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับมากในลำดับท้ายสุด คือ คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย = 4.29)

1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ แสดงผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินตนเองด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(N = 62)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		แปลผล
	μ	σ	
4.1 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	0.69	มาก
4.2 สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์หรือศาสตร์มาซึ่งนำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม และเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม	4.18	0.72	มาก
4.3 มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.63	มาก
รวม	4.19	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตประเมินตนเองว่ามีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.19) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 4.42) ส่วนประเด็นที่อยู่ใน

ในระดับมากในลำดับท้ายสุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.96)

1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินตนเองด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(N = 62)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		แปลผล
	μ	σ	
5.1 มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม	4.29	0.60	มาก
5.2 สามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์ หรือนำสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์	3.80	0.69	มาก
5.3 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม	4.23	0.57	มาก
รวม	4.11	0.62	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตประเมินตนเองว่ามีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.29) ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับมาก

ในลำดับท้ายสุด คือ สามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์ หรือนำสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 3.80)

1.6 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ แสดงผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินตนเองด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

(N = 62)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน		แปลผล
	μ	σ	
6.1 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการอย่างสร้างสรรค์	4.06	0.65	มาก
6.2 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรมการ	3.96	0.67	มาก
6.3 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ	4.16	0.69	มาก
รวม	4.06	0.67	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตประเมินตนเองว่ามีทักษะการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.06) โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากลำดับแรก คือ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ (ค่าเฉลี่ย = 4.16) ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับมากในลำดับท้ายสุด คือ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มี

ความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรมการ (ค่าเฉลี่ย = 3.96)

2. ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของบัณฑิตต่อหลักสูตรในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แสดงได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการประเมินความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร (N = 62)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)			
1. คุณภาพของคณาจารย์ผู้สอน	4.65	0.57	มากที่สุด
2. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.36	0.64	มาก
3. โครงสร้างของหลักสูตร	4.22	0.68	มาก
4. เนื้อหาสาระในกระบวนวิชาของหลักสูตร	4.16	0.67	มาก
5. ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้	3.99	0.80	มาก
รวมด้านปัจจัยนำเข้า	4.28	0.68	มาก
ด้านกระบวนการ (Process)			
1. การส่งเสริมความเป็นครู	4.65	0.57	มากที่สุด
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.41	0.63	มาก
3. การจัดการเรียนการสอน	4.37	0.62	มาก
4. การบริหารจัดการหลักสูตร	4.31	0.66	มาก
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.20	0.67	มาก
รวมด้านกระบวนการ	4.39	0.63	มาก
ด้านผลผลิต (Output)			
1. การเป็นที่ยอมรับในสถานศึกษา	4.54	0.61	มากที่สุด
2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัยของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	4.49	0.59	มาก
3. บัณฑิตสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนในทางที่ดีขึ้นได้	4.37	0.64	มาก
4. ความเชี่ยวชาญด้านความรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	4.35	0.67	มาก
5. ความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความสามารถของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	4.28	0.71	มาก
รวมด้านผลผลิต	4.41	0.65	มาก
รวมทั้งหมด	4.36	0.65	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.36) โดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผลผลิต บัณฑิตมีระดับความพึงพอใจสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.41) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ (ค่าเฉลี่ย = 4.39) และด้านปัจจัยนำเข้า (ค่าเฉลี่ย = 4.28) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยมีดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นไปตามตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัด

การเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงศาสตร์เฉพาะทางของครุศาสตร มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ เปิดโอกาสให้บัณฑิตได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะตนเองตามศักยภาพและความเหมาะสม ทั้งในด้านวิชาการและการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา มีการส่งเสริมให้บัณฑิตสามารถสืบค้นรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์โดยใช้องค์ความรู้ทางครุศาสตร มีการเชื่อมโยงสภาพการเรียนรู้ในชั้นเรียนกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่ฝึกสอนอย่างเหมาะสม ทำให้บัณฑิตมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนั้นคณาจารย์ในหลักสูตรยังได้บูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละ ความซื่อสัตย์

สุจริต มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสู่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสาขาวิชาให้บัณฑิตได้ตระหนักในคุณค่าและเกิดคุณลักษณะดังกล่าวด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินตนเองในด้านที่ 1 คุณธรรมจริยธรรม บัณฑิตประเมินตนเองว่าตระหนักในคุณค่าและคุณธรรมจริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.72) สอดคล้องกับ Mercer and Gkonou (2017) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หากกระบวนการใช้หลักสูตรเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ริเริ่มเต็มเต็มงานทั้งด้านวิชาการและงานด้านพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ย่อมทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในขณะที่ Intasingh, et al. (2017) ระบุว่า กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร หากคำนึงถึงมาตรฐานของการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรทั้งในด้านคุณค่า (Value) คุณภาพ (Quality) และคุณประโยชน์ (Utility) ย่อมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนำไปเชื่อมโยง (Align) สู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การประเมินการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนทางวิชาการ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพนักศึกษา และกิจกรรมส่งเสริมความเป็นครู ที่ช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านเนื้อหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองและคุณค่าต่อผู้อื่น ตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองในการออกไปรับใช้สังคมในฐานะครูผู้สอนทำให้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Elacqua (2016) และ Laveault (2016) ที่กล่าวว่า ระบบหลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ (Systematic) ย่อมส่งผลให้การดำเนินทางหลักสูตรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยอมรับรู้ได้ถึงความพยายามในการทุ่มเททำงานในแต่ละมิติ อันส่งผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับสูงตาม

ไปด้วย นอกจากนั้นผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Intasingh, et al., (2018) ที่ได้ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานที่เป็นระบบของสาขาวิชาทั้งในด้านวิชาการ และการส่งเสริมคุณภาพนักศึกษา ประกอบกับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสามารถสอบบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูได้ในอัตราที่สูงด้วย ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตรในด้านผลลัพธ์ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลจากการประเมินตนเองของบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรม ในเรื่องภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ดังนั้นการบริหารหลักสูตรในด้านกระบวนการ จึงควรเน้นหรือเพิ่มการจัดกิจกรรมที่พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม และการทำงานเป็นทีมร่วมกันมากขึ้น

2. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ควรมีการพัฒนาและจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งในด้านเอกสารและตำรา ประกอบการเรียนการสอน อุปกรณ์ประกอบการเรียนด้านคหกรรมศาสตร์ โดยเฉพาะการปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางคหกรรมศาสตร์ ให้มีความพร้อมสนับสนุนงานด้านการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเพิ่มประเด็นในการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตนอกเหนือจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นอัตลักษณ์ของบัณฑิตของสถาบัน อันจะนำมาสู่การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่มีความโดดเด่นและแตกต่างกัน

2. ควรเพิ่มวิธีการที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรให้มากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายสามารถนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต เพื่อเป็นการยืนยันความตรงของข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4. ควรมีการศึกษาลักษณะของหลักสูตรในมิติอื่นๆเพิ่มเติม อาทิ เจตคติของบัณฑิตต่อวิชาชีพครูความสามารถในการปรับตัวในการทำงาน เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบจุดแข็งและจุดที่ควรนำมาพัฒนาในการออกแบบรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่อไป

References

- Bostock, S. & Baume, D. (2016). Professions and Professionalism in Teaching and Development. In D. Baume & C. Popovic (Eds.). *Advancing Practice in Academic Development* (pp. 32-51). New York: Rutledge.
- Boyle, B. & Charles, M. (2016). *Curriculum Development*. London: SAGE Publication Ltd.
- Brandenburg, R., McDonough, S., Burke, J. & White, S. (2016). Teacher Education Research and the Policy Reform Agenda. In R. Brandenburg, S. McDonough, J. Burke & S. White (Eds.). *Teacher Education: Innovation, Intervention and Impact* (pp. 1-14). Singapore: Springer.
- Elacqua, G. (2016). Building More Effective Education Systems. In S. Kuger, E. Klieme, N. Jude & D. Kaplan (Eds.). *Assessing Contexts of Learning: An International Perspective* (pp. 375-394). Singapore: Springer.
- Faculty of Education, Chiang Mai University. (2018). *Vision, Mission, and Aims of Faculty*. Retrieved from <http://www.edu.cmu.ac.th/viewdetail.php?cid=55>. [in Thai].
- Intasingh, S., Kontieng, S., Adipattaranan, N., Pankeaw, P., Assapaporn, Swathanan, S. & Kiengam, N. (2017). Criticizing Courses in the Master of Education Program in Curriculum, Teaching, and Learning Technology, Chiang Mai University by Using 3 Characteristics Framework. *Kasetsart Educational Review*, 32(1), 36-46. [in Thai].
- Intasingh, S., Sirisawat, P., Chotivachira, B., Somnam, S., Kanchanaratchataphong, D. & Srinua, P. (2018). Students' Satisfaction towards the Quality of Curriculum and Attitudes towards Teaching Profession of Pre-Service Teachers in Thai Major, Chiang Mai University. *Kasetsart Educational Review*, 33(1), 33-40. [in Thai].
- Laveault, D. (2016). Building Capacity: Professional Development and Collaborative Learning About Assessment. In D. Laveault, & L. Allal (Eds.). *Assessment for Learning: Meeting the Challenge of Implementation* (pp. 131-143). Switzerland: Springer.
- Leekitchwatana, P. (2014). *Research Methods in Education*. (10th ed.). Bangkok: Mean Service Supply. [in Thai].
- Mercer, S. & Gkonou, C. (2017). Teaching with Heart and Soul. In T.S. Gregersen, & P.D. MacIntyre (Eds.). *Innovative Practices in Language Teacher Education: Spanning the Spectrum from Intra to Inter-Personal Professional Development* (pp. 103-124). Switzerland: Springer.
- Office of the Higher Education Commission. (2017). *Guideline for Internal Educational Quality Assurance in the Higher Education 2014*. (3rd ed.). Bangkok: Parppim. [in Thai].
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2014). *Curriculum Foundations, Principles, and Issues*. (6th ed). USA: Pearson Education Limited.
- Samuttai, R. (2015). *Research for Learning Development*. Chiang Mai: Krongchang Printing. [in Thai].